

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
для здобуття освітнього ступеня бакалавра
на основі освітньо-кваліфікаційного рівня
молодшого спеціаліста, освітньо-професійного ступеня
фахового молодшого бакалавра, освітнього ступеня
молодшого бакалавра

галузь знань **07 «Управління та адміністрування»**
спеціальність **073 «Менеджмент»**
освітні програми **«Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»,**
«Готельний і ресторанний менеджмент»,
«Туристичний менеджмент»,
«Управління бізнесом»,
«Торговельний менеджмент»,
«Менеджмент персоналу»,
«Управління в сфері економічної конкуренції»,
«Промисловий менеджмент»

Київ 2021

ВСТУП

Програма фахового вступного випробування призначена для вступників, які здобувають освітній ступінь «бакалавр» за спеціальністю «Менеджмент» (на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, освітнього ступеня молодшого бакалавра).

Вступне випробування – комплекс тестових завдань, які дозволяють виявити рівень підготовки, ступінь володіння професійними знаннями для опанування ступеня «бакалавр» за спеціальністю «Менеджмент» (на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, освітнього ступеня молодшого бакалавра).

Метою програми є забезпечення вступників інформацією щодо структури та змісту випробування, а також створення необхідних умов для оцінювання знань, здобутих у процесі навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста та/або освітньо-професійною програмою підготовки молодших бакалаврів відповідної спеціальності.

Вступне випробування складається з тестової перевірки знань, що формують уміння, визначені кваліфікаційною характеристикою.

Програма вступних випробувань містить такі розділи:

1. Основи менеджменту.
2. Економічна теорія.

Розділи програми розроблено на основі нормативних програм дисциплін, що увійшли до його складу. Під час підготовки до вступного фахового випробування вступникам рекомендується користуватися рекомендованими джерелами.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Розділ 1. ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ

Сутність, роль та методологічні основи менеджменту. Сутність та співвідношення категорій «управління», «менеджмент», «адміністрування», «керування». Сфери та функціональні види менеджменту. Зміст концепції наукового управління, адміністративного підходу, «людських відносин». Характеристика процесного, системного, ситуаційного та комплексного підходів до управління. Рівні менеджерів: СЕО, вищий середній та низовий. Менеджер та підприємець: спільні та відмінні риси.

Організація як об'єкт управління. Зміст поняття «організація» в менеджменті. Керуюча та керована підсистеми в організації. Модель організації як відкритої системи. Різновиди організацій в суспільстві.

Поняття та складові внутрішнього та зовнішнього середовища організації, їх взаємозв'язок. Життєвий цикл організації.

Закони, закономірності та принципи менеджменту. Поняття та різновиди законів та закономірностей в менеджменті. Сутність та різновиди принципів менеджменту. Взаємозв'язок між законами, закономірностями та принципами менеджменту.

Функції менеджменту та процес управління. Поняття та значення функцій менеджменту. Класифікація та характеристика функцій менеджменту: загальні (основні) та конкретні (спеціальні).

Поняття та особливості процесу управління. Мета процесу управління, його учасники, предмет та засоби здійснення. Сутність та складові технології менеджменту. Види технологій менеджменту.

Загальні функції менеджменту. Зміст функції «Планування» в менеджменті. Місія та цілі в організації, їх класифікація. Процес, види та результати планування в менеджменті.

Зміст функції «Організування» в системі менеджменту. Поняття повноважень та їх структури. Процес делегування повноважень в менеджменті. Типи ОСУ в менеджменті: лінійні, функціональні, матричні, дивізійні.

Зміст функції «Мотивування» в менеджменті. Основоположники змістовних та процесуальних теорій мотивації. Особливості внеску кожної в розвиток менеджменту.

Зміст функції «Контролювання» в менеджменті. Види, форми та етапи управлінського контролю.

Зміст функції «Регулювання» в менеджменті. Суб'єкти, об'єкти та види регулювання в менеджменті. Етапи процесу регулювання.

Методи менеджменту. Сутність та роль методів менеджменту.

Класифікація методів менеджменту: економічні, організаційно-адміністративні, соціально-психологічні методи менеджменту. Взаємодія методів та функцій менеджменту.

Управлінські рішення. Сутність управлінських рішень. Класифікація управлінських рішень. Процес прийняття управлінських рішень в організації.

Умови та фактори, що впливають на процес прийняття управлінських рішень. Методи та інструменти обґрунтування управлінських рішень. Методи прийняття та реалізації рішень. Оформлення рішень.

Інформація та комунікації в менеджменті. Сутність та призначення інформації в процесі прийняття управлінських рішень. Носії та користувачі управлінської інформації. Вимоги до інформації.

Поняття і роль комунікацій в організації. Різновиди комунікацій. Вербальні та невербальні комунікації в менеджменті. Комунікаційний процес: сутність, елементи та етапи. Перешкоди в комунікаціях. Комунікаційні переваження та бар'єри.

Керівництво та лідерство. Зміст керівництва в менеджменті. Поняття «впливу», «влади», «лідерства». Форми та джерела влади в керівника організації. Поняття лідерства в менеджменті. Теорії лідерства. Поняття стилю керівництва в організації. Види стилів керівництва та їх характерні ознаки прояву.

Відповідальність та етика в менеджменті. Сутність та види відповідальності в менеджменті. Поняття соціальної відповідальності. Етичні норми у сучасному менеджменті. Поняття етичної поведінки. Причини неетичної поведінки працівників. Кодекс ділової етики в організації.

Культура організації та менеджменту. Сутність та функції організаційної культури. Моделі та типологія організаційних культур. Імідж та репутація організації. Зміст, елементи та чинники формування культури менеджменту.

Ефективність менеджменту. Поняття та зміст результативності та ефективності менеджменту. Показники економічної, організаційної та соціальної ефективності управління, їх склад.

Види ефективності функціонування організації. Методи оцінки ефективності в менеджменті. Показники та критерії ефективності менеджменту.

Розділ 2. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

Становлення і основні етапи розвитку економічної теорії як науки. Предмет економічної теорії. Методи пізнання економічних процесів і явищ. Функції економічної теорії.

Економічні потреби суспільства, їх суть та структура. Піраміда Маслоу. Економічні інтереси: сутність, суб'єкти, класифікація. Взаємодія потреб та інтересів як рушійна сила соціально-економічного прогресу. Економічна система, її сутність та основні структурні елементи. Типи економічних систем. Власність як економічна категорія. Типи, форми і види власності.

Виробництво як визначальний фактор потреб суспільства та їх розвитку. Форми організації суспільного виробництва. Ресурси виробництва та їх види. Абсолютна та відносна обмеженість (рідкісність) ресурсів. Крива виробничих можливостей. Основні фактори виробництва та їх взаємозв'язок.

Товар та його властивості. Сутність грошей. Функції грошей. Види грошей. Рівняння І.Фішера. Закон грошового обігу. Поняття ринку та його сучасне трактування. Види ринків. Критерії класифікації ринків та їх структура. Об'єктивна зумовленість та сутність ринкової інфраструктури. Елементи ринкової інфраструктури.

Ринковий механізм та його елементи. Сутність попиту і фактори, що його визначають. Закон попиту. Крива попиту. Еластичність попиту. Пропозиція: зміст і фактори, що на неї впливають. Закон пропозиції. Крива пропозиції. Еластичність пропозиції. Взаємодія попиту та пропозиції. Ринкова рівновага. Сутність ціни. Види цін.

Сутність конкуренції. Функції конкуренції. Форми конкуренції. Методи конкурентної боротьби. Монополія та типи монополізації. Види монополій. Конкурентна політика і антимонопольне регулювання. Сутність підприємництва та умови його існування. Організаційно-правові форми підприємств.

Сутність капіталу, його матеріально-речовий зміст та соціально-економічна форма. Основний капітал. Фізичне та моральне зношення основного капіталу. Амортизація. Норма амортизації. Обіговий капітал.

Витрати виробництва. Альтернативні витрати. Явні та неявні, внутрішні та зовнішні витрати. Постійні, змінні, сукупні, середні та граничні витрати.

Прибуток: сутність, види. Рентабельність. Норма рентабельності. Економічний та бухгалтерський прибуток.

Товарна біржа, торговельні дома, ярмарки, виставки, аукціони: порівняльна характеристика.

Кредит як форма руху позичкового капіталу. Суть та функції

кредиту. Форми кредиту. Банківська система як інфраструктурний елемент економіки. Банки, їх види та функції.

Доходи, їх види та джерела формування. Номінальні та реальні доходи.

Заробітна плата: сутність, форми, види.

Валовий внутрішній продукт (ВВП) та валовий національний дохід (ВНД). Методи обчислення ВВП: виробничий, кінцевого використання, розподільчий. Чистий національний продукт (ЧНП) та чистий національний дохід (ЧНД). Індекс цін та дефлятор.

Сутність сукупного попиту та його структура. Цінові та нецінові фактори, що визначають сукупний попит. Сукупна пропозиція. Цінові та нецінові фактори, що визначають сукупну пропозицію.

Взаємозв'язок сукупного попиту та сукупної пропозиції. Рівноважний обсяг виробництва.

Циклічність як об'єктивна закономірність економічного розвитку. Економічне зростання, його типи та рушійні сили.

Інфляція, її сутність, причини та види. Інфляція попиту та інфляція витрат. Стагфляція. Соціально-економічні наслідки інфляції.

Зайнятість та відтворення робочої сили. Безробіття, сутність, причини виникнення та його види. Закон Оукена.

Необхідність і межі державного регулювання ринкової економіки. Держава як суб'єкт економічної системи. Фінансова система. Державний бюджет. Податки. Функції податків. Класифікація податків. Крива Лаффера.

Сутність та етапи становлення світового господарства. Основні форми міжнародних економічних відносин та види інтеграційних формувань. Головні інтеграційні угруповання світу. Міжнародна торгівля та її економічні основи. Теорії міжнародної торгівлі. Протекціонізм і вільна торгівля. Структура світового ринку.

Причини виникнення, сутність і класифікація глобальних проблем. Глобальні проблеми та шляхи їх розв'язання. Сучасні глобальні проблеми.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

До розділу 1. ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ

1. Менеджмент : навч. посіб. [Н. С. Краснокутська та ін.]. Харків. Друкарня Мадрид. 2019. 230 с.
2. Менеджмент : навч. посіб.; заг. ред. Г.Є.Мошека. вид. 2-ге, допов., переробл. Київ . Ліра-К. 2018. 547 с.
3. Основи менеджменту : підручник; за ред. А. А. Мазаракі, І. В. Чумаченко. Харків. Фоліо. 2014. 846 с.
4. Осовська, Г.В., Осовський О. А. Менеджмент : підручник. 4-те вид., переробл. і допов. Київ . Кондор, 2018. 562 с.
5. Шинкарук, Л. В. Мостенська Т. Д. , Власенко Т. О. Менеджмент : навч. посіб. Київ. Кондор. 2017. 342 с.

До розділу 2. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

1. Історія економіки та економічної думки: підручник; за ред. В. Д. Базилевича; Київ. нац. ун-т імені Т.Шевченка. Київ, Знання, 2018. 775 с.
2. Економічна теорія: підручник; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. В.Д. Лагутіна. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 607 с.
3. Кулішов В. В. Мікроекономіка. Навч. посібник. Львів , Вид-во «Магнолія 2006», 2018. 485 с.
4. Мацелюх Н.П. та ін. Економічна теорія (політекономія, мікроекономіка, макроекономіка). Мікроекономіка : навч. посіб. Держ. фіск. служба України, Ун-т держ. фіск. служби України. Ірпінь, Ун-т ДФС України, 2018. 429 с.
5. Krepс D. M. Microeconomics for Managers, 2nd Edition. Princeton University Press, 2019. 520 p.

КРИТЕРІЇ

оцінювання знань вступників на фаховому вступному випробуванні для здобуття освітнього ступеня «Бакалавр»

1. Загальні положення:

Мета фахового вступного випробування – оцінити відповідність знань, умінь та навичок вступників згідно з вимогами програми фахового вступного випробування.

2. Структура екзаменаційного білета:

Екзаменаційний білет складається з 50-ти закритих тестових завдань.

3. Критерії оцінювання:

- Рівень знань оцінюється за 200-бальною шкалою.
- Виконуючи тестове завдання, вступнику слід обрати одну правильну відповідь.
- Правильна відповідь на тестове завдання оцінюється у 4 бали, а неправильна – у 0 балів.
- Вступники, які отримали менше 100 балів, до наступних випробовувань не допускаються та участі у конкурсі не беруть.